

MARK HODDER

BURTON &
SWINBURNE

VÝPRAVA
DO MĚSÍČNÍCH HOR

TRIFID

Přeložil Marek Drda.

Mark Hodder

Výprava do Měsíčních hor

*Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována,
rozmnožována ani jinak šířena bez písemného
souhlasu vydavatele.*

Expedition to the Mountains of the Moon

Copyright © 2011 by Mark Hodder

All rights reserved.

Translation © Marek Drda, 2014

Cover illustration © Jon Sullivan

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2015

ISBN 978-80-7387-803-0

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

VÝPRAVA
DO MĚSÍČNÍCH HOR

Mark Hodder

Burton & Swinburne

Podivná záležitost se Skákajícím Jackem
Případ mechanického muže
Výprava do Měsíčních hor
The Secret of Abdu El-Yezdi
The Return of the Discontinued Man
The Rise of the Automated Aristocrats

MARK HODDER

BURTON &
SWINBURNE

VÝPRAVA
DO MĚSÍČNÍCH HOR

Stanislav Juhaňák – TRITON

Věnováno
REBECE CAMARAOVÉ

„Čas odhaluje pravdu.“

SENECA

Poděkování

Když jsem s psaním těchto příběhů o Burtonovi a Swinburneovi začínal, neubránil jsem se obavám, že bych mohl urazit památku mužů a žen, kteří se díky tvrdé práci a ohromnému nadání zapsali do historie.

Mé znepokojení polevilo, když mi nadšení čtenáři vyprávěli, jak během četby mých románů opakovaně nahlíželi do *Wikipedie* i dalších zdrojů, aby se dověděli o skutečných životech lidí, které jsem „odcizil“, více.

A to mě těší. Znamená to například, že v policejním konstablu č. 53, Williamu Trounceovi, uvidí o něco více lidí hrdinu, který splnil svou povinnost, když se John Francis pokusil v roce 1842 o atentát na královnu Viktorii (nu ano, trochu jsem si s tímhle historickým faktem pohrál). Znamená to větší povědomí o Richardu Spruceovi, kterého sice ve svých výtvorech představuji coby ničemu, ale ve skutečnosti to byl tichý skromný člověk s geniálním nadáním pro botaniku. Znamená to, že se více lidí obrací ke Swinburneově úžasné poezii, více lidí žasne nad politickým důvtipem lorda Palmerstona a více lidí přemýšlí, zda Samuel Gooch skutečně žil, a zjišťuje, že žil a že byl úžasný.

Doufám, že to potomci postav vystupujících v knize, které by snad urazilo, jak s jejich předky zacházím, vezmou v úvahu. Všimněte si, prosím, že jsem ve svých románech *zcela zjevně* popustil uzdu fantazii a rozhodně *nejde* o žádný životopis. Moje alternativní historie je místo, kde se jednotlivci střetávají s odlišnými výzvami a příležitostmi, než s jakými se setkávali ve skutečném životě, a tak se z nich stali velmi, velmi odlišní lidé. V žádném případě by neměli být považováni za přesný obraz lidí, kteří doopravdy žili.

V tomto svazku se při svém líčení Afriky zhruba kolem roku 1863 přidržuji popisů, jež nám zanechal sám sir Richard Francis Burton. Jeho *The Lake Regions of Central Afrika* (Jezerní oblast střední Afriky) z roku 1860 je dle mého mínění zdaleka nejkouzelnějším deníkem kteréhokoli z viktoriánských cestovatelů. Burton měl sklon zapisovat jména vesnic,

měst i regionů po svém a já si v kapitolách o Africe jeho verzi místních jmen podržel.

Nakonec bych rád vyjádřil svůj dík a nejvyšší možné uznání Louovi Andersovi, Emmě Barnesové a Jonu Sullivanovi.

ČÁST PRVÁ

CESTA DO AFRIKY

„Mám dojem, že jedním z nejradostnějších okamžiků života lidského jest odjezd na dalekou cestu do neznámých krajů. Když člověk jediným mocným vypětím sil setřese jeho zvyku, tíhu všednosti, závoj mnoha starostí a otroctví domova, pocítí opět štěstí. Krev mu v těle proudí rychlým oběhem dítěte... nastává nový úsvit života...

DENÍK SIRA RICHARDA
FRANCISE BURTONA, 2. PROSINCE 1856

Kapitola 1

VRAŽDA NA FRYSTONU

„Budoucnost ovlivňuje přítomnost stejnou měrou, jako ji ovlivňuje minulost.“

FRIEDRICH NIETZSCHE

Sir Richard Francis Burton se zavrtěl pod křoviskem na okraji houštiny v horním západním cípu londýnského Green Parku a proklínal svou hloupost. Mělo mu dojít, že ztratí vědomí. Měl dorazit dřív, aby to vykompenzoval. Teď byla celá mise ohrožena.

Chvilí jen tak ležel, dokud bolest v boku nepolevila, pak pozdvihl pušku, podepřel se lokty a namířil zbraň na dav pod sebou. Pohlédl na nápis na pažbě. Stálo tam: *Lee-Enfield Mk III., vyrobeno v Taboře, Afrika, 1918.*

Zamžoural do teleskopického hledí a zkoumal tváře lidí shromážděných u cesty na úpatí svahu.

Kde je jeho cíl?

Začal vidět rozmazaně. Potřásl zlehka hlavou, aby se pokusil rozptýlit podivný pocit posunu, onen strašlivý dojem, že je rozdělen ve dvě různé kopie. Poprvé tuhle iluzi zažil během horečnatých záchvatů tehdy v sedmapadesátém v Africe a pak opět o čtyři roky později, kdy se stal královým agentem. Měl za to, že už nad tím zvítězil. A možná ano. Koneckonců tentokrát opravdu existoval dvakrát.

Bylo odpoledne 10. června 1840 a mnohem mladší Richard Burton právě cestoval po Evropě z Itálie do Oxfordu, aby se zapsal na Trinity College.

Vybavil si onoho vzpurného, neústupného a neukázněného mládence a tiše zašeptal: „Čas mě díkybohu změnil. Otázka zní, zda mu tu službu dokážu oplatit.“

Mířil z tváře na tvář a hledal muže, kterého přišel zastřelit.

Byl příjemný vlahý den. Pánové s vycházkovými holemi v rukou se napařovali v lehkých kabátcích a cylindrech. Dámy třímající slunečníčky zkrášlovaly čepce a elegantní rukavičky. Všichni čekali, aby se podívali na královnu Viktorii, až pojede v kočáře kolem.

Burton si prohlížel přes vlasový kříž dalekohledu jednoho člověka za druhým. Někde v davu byl Edward Oxford, šílený osmnáctiletý mladík s vražednými úmysly a dvěma křesadlovými pistolemi pod dlouhým kabátem. Jenže kvůli tomu, aby zastřelil královnina samozvaného vraha, tu Burton nebyl.

„Zatracené!“ Trásl se mu ruce. Ležet takhle natažený by bylo bývalo nepohodlné pro každého muže jeho věku – už mu bylo sedmačtyřicet –, ale s těmi dvěma žebry, která mu zlomil premiérův muž Gregory Hare, to bylo ještě mnohem horší. Bodala ho v boku jako nůž.

Opatrně se přesunul, přičemž se snažil, aby se křoví nehýbalo. Musel zůstat skrytý.

Jeho pozornost upoutala jedna tvář. Byla kulatá, zdobil ji veliký knír a vyzářovala z ní jasně patrná arogance. Burton toho člověka ještě neviděl – alespoň ne v téhle podobě –, přesto ho ale znal: byl to Henry de La Poer Beresford, třetí markýz z Waterfordu, kterému mnozí přezdívali „Šílený markýz“. Muž byl zakladatelem libertinů, politicky vlivného hnutí hlásajícího vysvobození z okovů společnosti a vášnivě nesouhlasícího s technologickým pokrokem. Za tři roky ode dneška povede Beresford zpustlíky – skupinku radikálních odpadlíků, kteří budou svou anarchistickou filozofií zpochybňovat dobré mravy společnosti. Markýz věřil, že lidský druh brání své vlastní evoluci a že se každý jednatel může stát *nadnormálním člověkem*, bytostí zcela osvobozenou od zábran, bez svědomí a pochyb, monstrem, které si dělá, co se mu zlíbí a kdykoli se mu to zlíbí. Byla to nebezpečná myšlenka – což Burtonovi potvrdila velká válka –, ale zrovna v tuhle chvíli se jí nezabýval.

„S tebou se vypořádám za jednadvacet let,“ zamumlal.

Parkem se rozlehla ozvěna vzdáleného jásetu. Brána Buckinghamského paláce se už otevřela a na cestu vyjel královský kočár.

„No tak!“ šeptal si Burton. „Kdepak jsi?“

Kde je ten člověk, kterého přišel zabít?

Kde je Skákající Jack?

Zamžoural do periskopu. Skrz čočky spatřil nepochopitelnou scénu. Obrisy, pohyb, stíny, syté barvy – odmítalo se to slít v cokoli, co by dávalo smysl. Svět se otřásl a on byl rozbitý a rozházený v jeho troskách.

Mrtvý. Očividně je mrtvý.

Ne. Nech toho. To ti nepomůže. Nepoddávej se tomu. Už ne.

Zavřel oči, sevřel pěsti, až se mu nehty zaryly do dlaní, a vycenil zuby. Jen čirou silou vůle zaměřil nesourodé kousky sebe sama a táhl je k sobě, dokud si neuvědomil:

Frank Baker. Jmenuju se Frank Baker.

Dobře. Tohle mu připadalo povědomé. Cítil kordit. Na uši mu dotíral hluk. Vzduch byl rozpálený.

Frank Baker. Ano. To jméno mu předtím vyklouzlo z úst coby odpověď na zdravotnickou otázku.

„A co jste, pane Bakere?“

Podivná otázka.

„Pozorovatel.“

A stejně podivná odpověď. I ona se jako jméno zjevila odnikud, ale přepracované zdravotníky zcela uspokojila.

Potom přišly záchvaty nicoty. Zimnice. Halucinace. A pak zotavení. Domnívali se, že patří k síti civilních pozorovatelů, a dali ho na starost onomu mužičkovi s pištivým hlasem, který v tuhle chvíli stál vedle něj.

A co dál? Co ještě? Na co jsem se to vlastně díval?

Otevřel oči. Moc světla nebylo.

Uvědomil si, že cosi drtí v pěsti, a tak dlaň rozevřel, podíval se na ni a zjistil, že drží rudý vlčí mák. Cítil, že je to důležité. Ale netušil proč. Strčil si květ do kapsy.

Posunul si obrubu plechové přilby nahoru, otřel si pot z čela a zvedl horní část periskopu přes okraj zákopu a znovu zamžoural do hledáčku. Po jeho levé ruce se v obzoru tetelícím se horkem rozpouštěl vrcholek napuchlého slunce a před ním si v houstnoucím šeru sedm vysokánských pavoukovců na dlouhých nohách hledalo cestu rudým plevem, kterého byla tahle země nikoho plná. Z výfukového potrubí pavoukovců se valila bělostná pára, pyšně se odrážející na pozadí temnicí fialové oblohy.

Sekáči, pomyslel si. Ty obludy jsou pavouci zvaní sekáči, které eugenická frakce technologů vyšlechtila do pozoruhodné velikosti. Ne, počkat, žádní eugenikové, ti patří k nepříteli –

našim se říká genetici. Pavouky nechají vyrůst, pak je zabijí a vykuchají a jejich tělesné schránky konstruktéři vybaví zařízením na páru.

Prozkoumal ty vymyšlenosti pozorněji a povšiml si detailů, které mu připadaly jiné – ale jiné než co? Například tu byly kulometry Gatling, zavěšené za malými tělíčky sekáčů, kde Baker očekával, že uvidí sítě na náklad. Kulometry se otáčely a s třpytivými záblesky vysílaly do německých příkopů kru-pobití kulek a jejich mechanický rachot málem přehlušil ba-fání parních strojů vozítek. Sekáči byli navíc obrnění a řidiči neseděli na sedadlech zabudovaných do vydlabaného těla, ale v jakýchsi sedlech na něm, což naznačovalo, že prostor uvnitř schránky vyplňuje větší a silnější stroj než... než...

S čím je to vlastně srovnávám?

„To je pohled, co?“ ozval se pronikavý hlas.

Baker si odkašlal. Nebyl připraven mluvit, navzdory neur-čitému podezření, že už to stejně udělal – že s malým mužíč-kem před pár minutami něco málo prohodil.

Otevřel ústa, aby něco řekl, jenže jeho společník pokrač-oval: „Kdybych byl básník, snad bych to dokázal vystihnout, ale pro obyčejného novináře je to příliš velká výzva. Jak mám, k čertu, popisovat tak neskutečnou scénu? Každý, kdo to ne-viděl na vlastní oči, by si myslel, že píšou nějaký vědeckofan-tastický román. A třeba by o mně říkali, že jsem nový Jules Verne.“

Mysli! No tak! Dej si slova toho chlapa dohromady. Pro-kousej se tou řečí. Dostaň z ní nějaký smysl.

Syčivě se nadechl, jak mu v mysli rozkvetla vzpomínka. Ležel na posteli v polní nemocnici. V rukou držel noviny. Četl jakousi reportáža a tu napsal tenhle malý boubelatý mužíček.

Ano, to je ono. Teď mluv, Bakere. Otevři pusu a mluv!

„Vy to zvládnete,“ řekl. „Tuhle jsem četl jeden z vašich člán-ků. Máte vzácný talent. Kdo je to Jules Verne?“

Viděl, jak mužíček přimhouřil oči a zkoumavě si ho v šeru prohlíží a snaží se rozeznat jeho rysy.

„Jeden francouzský romanopisec. Zabili ho při pádu Paříže. Vy jste o něm neslyšel?“

„Možná ano,“ odvětil Baker, „ale musím přiznat, že si toho pamatuju tak málo, že sotva funguju.“

„Aha, no jistě. To je po šoku z výbuchu celkem obvyklý symptom – a vlastně i u horečky. A vy jste si podle všeho užil dost obojího. Víte, proč jste byl v oblasti Velkých jezer?“

V oblasti Velkých jezer? Ale ta jsou... ta jsou v Africe! Tohle je Afrika!

„Nemám páru. První, na co si vzpomínám, je, jak mě nesou na nosítkách. A když jsem se pak probral, byl jsem tady a píchl do mě lapiduchové.“

Novinář si odfrkl a řekl: „Trochu jsem se poptal. Chlapi od průzkumníků vás našli nedaleko západního břehu jezera Ukerewe, na okraji Krvavého pralesa. A to je nebezpečné místo – pořád se tam rojí Němci. Byl jste beze zbraně, na hlavě jste měl zřejmě čerstvě vytetovaný ten zvláštní zářící hieroglyf a řval jste jako šílenec.“

Hieroglyf?

Baker zvedl ruku, vklouzl dlaní pod přilbu a prsty si vjel do krátkých vlasů. Kůži mu zvrásnily tvrdé jizvy.

„Na nic z toho si nevzpomínám.“

Já si to nepamatuju. Nepamatuju. Nepamatuju.

„Průzkumníci vás chtěli vzít do Tabory, ale cesta na jih se jen hemžila číhači, takže upalovali na východ, dokud se nepřipojili k vojenským praporům, které se tu shromažďují. Po celou tu cestu jste byl střídavě při vědomí a v mdlobách, ale nikdy natolik při smyslech, abyste to nějak vysvětlil.“

Dopisovatele náhle přerušilo hlasité „Alá! Alá!“ sirény. Byl to sekáč signalizující, že se ocitl v nebezpečí. Mužik opět obrátil pozornost k periskopu a Baker se k němu připojil.

Jedno z obřích vozítek se začalo zaplétat. Kolem chůdovitých nohou se mu ovíjely šarlatové úponky, které se plazily nahoru k řidiči usazenému vysoko nad zemí. Muž zoufale cloumal ovládacími pákami a snažil se setřást svíjející se rostlinu ze svého stroje. Nepodařilo se mu to. Sekáč se nakláněl víc a víc vlevo, až přepadl a strhl masožravé býlí s sebou. Siréna zabublala a odumřela. Řidič se skutálel ze sedla, pokusil se vstát, upadl a začal kolem sebe tlouct. Zavřeštěl, když pod jeho vahou rostlinné tobolky popraskaly a postříkaly ho kyselou šťávou. Mužova uniforma vybuchla v plamenech a z kostí se mu odlupovalo bublající maso. Za necelou minutu ho plevel zredukoval na holou kostru.

„Chudák,“ zabručel mužiček. Spustil zařízení pro průzkum dolů a smetl si z pravé ruky prach. „Neviděl jste, jak se sem ten plevel včera dostal? Já to zmeškal. Spal jsem.“

„Neviděl.“

„Z moře to sem prý zaválo tenkou stužku mraků připomínající hada, ze které přšela semena. Přes noc rostlina vyrašila

a od té doby roste. Vypadá dost neprostupně. Řeknu vám, Bakere, že když dojde na počasí a kytky, ti zatracení němečtí kouzelníci vědí, co dělají. Proto také pořád ještě získávají do armády o statisíce Afričanů víc než my. Domorodci jsou tak pověřiví, že udělají, cokoli jim řeknete, pokud věří, že umíte přivolat nebo zadržet déšť a zajistit jim dobrou úrodu. Plukovník Crowley má plné ruce práce, aby se jim ubránil – tedy těm kouzelníkům.“

Baker se to všechno snažil zpracovat. Kouzelníci? Rostliny? Ovládání počasí?

„Crowley?“ řekl.

Menší muž zvedl obočí. „Propáníčka! Vy máte opravdu děravý mozek! Plukovník Aleister Crowley. Naše hlavní médium. Machr mezi čaroději!“

Baker mlčel.

Dopisovatel zmateně pokrčil rameny, přitiskl se ke stěně zákopu, neboť se kolem něj drala řada vojáků, a uchechtl se, když na ně jakýsi seržant mrkl, usmál se a řekl: „Držte hlavy dole, pánové. Nechci, aby nám do těch drahejších helem nadělali díry.“ Potom se mužiček opět obrátil k periskopu. Baker to pozoroval a pokoušel se překonat pocit odtržení.

Já sem nepatřím. Ničemu z toho nerozumím.

Otřel si rukávem ústa – vzduch byl nasáklý vlhkostí a on se vydatně potil – a přiložil oko k objektivu periskopu.

Další dva sekáči byli stahováni do svíjející se flóry. Baker se zeptal: „Kolik lidí bude muset ještě umřít, než někdo zavele, aby se ty zatracené mašiny stáhly?“

„My neustoupíme,“ zněla odpověď. „Tohle je naše poslední šance. Pokud se nám podaří zadržet německé síly v Africe, možná dokážeme v Evropě zahájit nějaký protiútok. A pokud ne, jsme vyřízeni. Podívejte! Padl další!“

Tři zbývající sekáči spustili vřestící sirény: „Alá! Alá! Alá! Alá!“

„Příšerný kravál,“ pokračoval novinář. „Člověk by skoro uvěřil, že jsou ti zatracení pavouci živí a mají strach.“

Baker mírně zavrtěl hlavou. „Přesně řečeno to pavouci nejsou. Pavouci jsou řád *Araneae*, zatímco sekáči jsou *Opiliones*.“

Jak tohle vím?

Válečný dopisovatel si pohrdavě odfrkl. „Teď už nejsou z žádného řádu – od chvíle, co je technologové vykuchali!“

Po celé délce britských zákopů začali muži hvízdát na písťalky.

„Sakra! Přilétá naše denní dávka spor. Nasaďte si masku.“

Baker se pohyboval, aniž by o tom přemýšlel. Rukama sklouzl k opasku, otevřel plátěné pouzdro, vytáhl masku z tlusté gumy a navlékl si ji přes obličej. On a jeho společník na sebe pohlédli skrz kulaté skleněné průzory.

„Nesnáším, jak tyhle masky smrdí,“ přidušeně prohlásil menší muž. „A mám z nich klaustrofobii. Na nošení v tomhle pekelném podnebí jsou příliš dusivé. Co byste řekl, kdybychom se vrátili do krytu na čaj? Stejně už začíná být moc velká tma a nic moc tu nevidíme. Čas na hrnek něčeho teplého! Pojdte!“

Baker se naposledy podíval do periskopu. Přestože průzory masky scénu rozostřily a rychle se snášející africká noc ji zastírala ještě víc, dokázal ještě rozeznat, že se od vzdálené strany plevle přibližuje hustý žlutý oblak, který jako by proti inkoustově černé obloze světélkoval. Baker se otrásl, otočil se a zákopem se vydal za druhým mužem podél frontové linie do zákopu radistů a zpátky do jednoho z krytů. Míjeli maskované vojáky – většinou askarie, africké rekruty, z nichž mnozí nebyli o mnoho starší než děti –, kteří sklíčeně posedávali a čekali, než vyrazí do útoku.

Oba muži dorazili k průchodu, odhrnuli těžký závěs a vstoupili dovnitř. Sundali si přilby a z obličejů masku.

„Dejte pozor, abyste závěs zase správně zajistil. Nepustí spory dovnitř. Já zatím seženu nějaké světlo,“ řekl novinář.

O chvíli později už malý podzemní bunkr ozářila petrolejová lampa. Bunkr byl zařízen střídme, stála tu jen dvě dřevěná lůžka, dva stoly, tři židle a několik beden.

„Fuj!“ zavrčel Baker. „Krysy!“

„S těmi nic nenaděláme. Ty malé potvory jsou všude. Jenže ty jsou váš nejmenší problém. Za pár dní vám tu pěknou čisťounkou uniformu zamoří vši, takže vám bude připadat, že vás snad sežerou zaživa. Kde je ta zpropadená konvice? Aha, tady!“

Mužík se pustil do práce u přenosných kamínek. Na světle se ukázalo, že má překvapivě modré oči.

Baker přistoupil k menšímu z obou stolů, přiřazenému ke zdi. Stálo na něm umyvadlo a přímo nad ním viselo na hřebíku čtyřhranné zrcátko. Snažil se v něm najít svůj odraz, ale z nějakého důvodu na něj nedokázal zaostřit. Buď mu oči nedovolovaly, aby se na sebe podíval, nebo tam ve skutečnosti nebyl.

Přešel k druhému stolu uprostřed krytu a posadil se.

„Ty spory,“ začal. „Co jsou zač? Kde se tu berou?“

„Správně se jim říká spory typu A. Němci rozmnožují obří houby, eugenicky pozměněnou verzi druhu muchomůrky, které se říká Ničivý anděl neboli *Amanita bisporigera*, pokud máte botaniku stejně jako entomologii raději v latině. Je smrtelně jedovatá a její výtrusy také. Vdechněte je, a během několika vteřin prožijete zvracení, křeče, delirium a průjem. Do deseti minut budete mrtvý.“

„Botanické zbraně? Nejprve ten plevel a teď výtrusy hub. Jak děsivě důmyslné!“

Druhý muž se po Bakerovi ohlédl se zmateným výrazem ve tváři. „To, že Němci využívají válečných prostředků založených na rostlinách, přece ví každý, ne? A občas i upravená zvířata.“

„Vážně? Promiňte. Jak jsem říkal, skoro nic si nepamatuju. Nezmiňoval jste se o nějakých *číhačích*?“

„Aha. Hm. Ano. Masožravé rostliny. To byla jedna z prvních zbraní, kterou Němci vyvinuli. Původně to byla bojová vozidla, využívaná po celé Africe. Jednoho dne ale spontánně zmutovala a strávila své řidiče, následkem čehož nějak získala elementární inteligenci. Potom se rychle rozšířila a teď představují nebezpečí pro obě strany. Pokud nějakého číhače uvidíte, aniž byste měl po ruce plamenomet, upalujte pryč jako o život. V oblasti Velkých jezer, kde vás našli, jsou obzvlášť hojní.“ Novinář se odmlčel a pak dodal: „Neuvědomil jsem si, že máte paměť až natolik poškozenou. A co fyzicky? Jak se cítíte?“

„Jsem slabý, ale zlepšuje se to a ten zánět v očích už ustupuje. Když jsem ve špitálu přišel k sobě, byl jsem napůl slepý. Ta zatracená choroba mě občas sužuje už od Indie.“

„Vy jste byl v Indii?“

Baker se zamračil a promnul si bradu. „To nevím. Prostě mi to vyskočilo v hlavě. Ano, mám pocit, že jsem tam možná byl.“

„Páni, Indie! Měl jste tam zůstat. Možná se ukáže, že je to poslední bašta civilizace na celé téhle pitomé planetě! Tam jste vstoupil do armády?“

„Nejspíš ano.“

Ozvalo se vzdálené zadunění a po něm další a další. Země se zachvěla. Novinář pohlédl na strop.

„Dělostřelectvo. Hrachopaly. Střílí z okraje Dar es Salaamu.“

Baker si pro sebe zamručel: „Řekl bych, že je to odvozeno z *bandar as-salám*. To je ironie. Znamená to *přístav klidu*.“ Nahlas pak řekl: „Zdejší krajina i klima mi připadají povědomé. Nejsme jižně od Zanzibaru? Není tu v okolí vesnice jménem Mzizima?“

„Cha! Mzizima a Dar es Salaam jsou jedno a to samé, Bake-re! Není to neuvěřitelné, že zánik britského impéria započal v takové bezvýznamné díře a že se sem teď vracíme?“

„Co tím chcete říct?“

„Všeobecně se má přece za to, že tady začala velká válka. To jste také zapomněl?“

„Ano, obávám se, že ano. Válka začala v Mzizimě? Jak je to možné? Vždyť je to, jak říkáte, bezvýznamná díra!“

„Takže si přinejmenším vybavujete, jaký býval Dar es Salaam dřív, že?“

„Vzpomínám si, že tam kdysi stával jen shluk úlovitých chatrčí.“

„Přesně tak. Jenže ten shluk navštívili před o něco málo víc než padesáti lety němečtí zeměměřiči. Nikdo neví, proč sem přišli nebo co se tu stalo, ale z nějakého důvodu vypukl boj mezi nimi a al-Manát.“

„Tou předislámskou bohyní osudu?“

„To tedy sedí, sakra! Jenže vy myslíte jinou, kamaráde. Al-Manát byla vůdkyní guerillové skupiny bojovnic. Proslýchá se, že šlo o Britku, její pravá totožnost je však zahalena tajemstvím. Jedná se o jednu z velkých historických záhad. Konflikt tedy eskaloval, Británie i Německo sem vyslaly další vojáky, a z Mzizimy se stala pevnost Německé východoafrické společnosti. Zhruba před čtyřiceti lety se tam zformoval německý obranný oddíl *Schutztruppe* a osada se rychle rozrůstala. Přejmenovali ji na Dar es Salaam a od té doby stále vzkvétá. Což naši mládenci o víkendů změň.“

„Co tím myslíte?“

„Myslím tím, příteli, že HMA *Pegasus* a HMA *Astraea*¹ to město v sobotu srovnají se zemí.“

Venku zaduněly další výbuchy. Jejich frekvence narůstala a všechno se otřásalo. Baker se nervózně rozhlédl kolem sebe.

„Zelený hrách,“ prohodil jeho společník.

„To poznáte jen podle zvuku?“

¹ Označení HMA (His Majesty's Airship – vzducholoď Jeho Veličenstva) je odvozeno od tradičního označení plavidel britského královského loďstva; pozn. překl.

„Ano. Jednoduchý výbuch při dopadu, jako velká dělová koule. Žlutá odrůda při zásahu vybuchuje a všude se rozletí jedovaté šrapnely. V Evropě sprovodila ze světa miliony našich kluků, ale v Africe se jí naštěstí nedaří.“

Bakerovy prsty sevřely okraj stolu. Druhý muž si toho všiml a ujistil jej: „Nic se nám nestane. Trvá jim věčnost, než se zastřílejí. My navíc nebojujeme, což znamená, že se na rozdíl od vojáků můžeme schovávat tady. Jestli nám nějaký ten neřád nepřistane přímo na hlavě, nic nám nehrozí, a možnost, že se něco takového stane, je opravdu mizivá.“

Postavil konvici na kamna a pak mlčky seděli, naslouchali kanonádě, dokud se voda nezačala vařit. Mužík lžičkou odměřil do kovové konvice čajové lístky a zabručel: „Máme nízké příděly.“

Baker si všiml, že po něm jeho společník neustále pokukuje. Pociťoval nevysvětlitelnou chuť schovat se do stínu, jenže světlu nebylo možné uniknout. Bezmocně přihlížel, jak se na mužově tváři najednou postupně objevuje celá škála emocí: zvědavost, zmatek, poznání, nevíra, šok.

Menší muž mlčel, dokud nebyl čaj hotový, pak jím naplnil dva plecháčky, přidal mléko a cukr, jeden hrnek podal Bakerovi, posadil se, foukl do páry nad nápojem, a aby přehlušil dopadající střely, zvýšil hlas a zeptal se: „Heleďte, kamaráde, kdy jste se naposledy holil?“

Baker vzdychl. „Kéž bych měl nějaký doutník,“ zamumlal, strčil ruku do kapsy a vylovil odtud vlčí mák. Zahleděl se na něj a nepřítomně opáčil: „Cože?“

„Vaše poslední holení. Kdy to bylo?“

„To nevím. Tak před třemi dny? Proč se ptáte?“

„Protože to strniště, můj milý příteli, úplně zmařilo vaše přestrojení. Rysy vaší tváře lze okamžitě rozpoznat, jakmile se na ní objeví vousy nebo knír. Vaše tvář je právě tak rozhodná, nemilosrdná a velitelská, jak stálo v hlášení! Jemnáčku, ty zapadlé oči! Ta železná brada! Ta divoká jizva na vaší tváři!“

Baker vybuchl. „O čem to tu, sakra, mektáte?“

„Mluvím o něčem naprosto nemožném a zcela neuvěřitelném – ale také dokonale zjevném a neoddiskutovatelném!“ Novinář se zazubil. Musel teď křičet – palba jim divoce duněla v uších. „No tak! Žádné zapírání na mě nezkoušejte! Nejsm žádný hlupák. Nepřipadá v úvahu, že byste mohl být někdo jiný, ačkoli to, že jste ten, kdo jste, nedává vůbec smysl.“